

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike // Inserati do 80 petih vrst a Din 2. do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3. Večji inserati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inserati davek posebej // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažičeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENSKE GRADCE, Slomikov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Z najmanjšimi žrtvami največji odpor

Sovjeti so poslali v boj s šibkim toda junaškim nasprotnikom pol milijona mož, tisoč tankov in sto letal, ker hočejo izrabiti čas ne glede na človeške žrtve in materialno škodo — Finska vojska in sneg zaustavljata sovjetsko ofenzivo — Anglija in Italija dobavljata Finski vojno orožje

Helsinki, 7. dec. s. (Reuter) Potrjujejo vesti o veliki sovjetski ofenzivi med Ladokom jezerom in Belim morjem. V akciji je več sto tisoč sovjetskih vojakov. Stockholm, 7. dec. s. (Havas). Po dobrih informacijah iz Helsinkov javlja list »Aftenbladet« naslednje: Sovjeti so koncentrirali proti Finski okrog pol milijona mož, tisoč tankov in 500 letal. Sovjetska vrhovna komanda je sklenila, da za vsako ceno izkoristi čas, dokler ne nastanejo še večje težave in zato napadajo neprestano ne glede na človeške žrtve in materialno škodo. Finsko vrhovno poveljstvo vodi popolnoma drugačno strategijo in skrbi za to, da nudi z najmanjšimi žrtvami največji odpor. Iz teh razlogov so bili izpraznjeni tudi nekateri položaji prvih obrambnih črt na Karelski ozini, toda važne in pomembne postojanke niso bile opuščene. Finski zdravniki so ugotovili, da sovjetske čete uporabljajo dum dum krogle.

80.000 : 40.000

Helsinki, 7. dec. (Reuter). Na Karelski ozini se vodijo boji med 80.000 sovjetskimi vojniki in 40.000 Fini. Sedaj ima finska vojska pod orožjem okrog pol milijona mož.

Med sovjetskimi vojniki, ki se bore proti Finom, je tudi več ljudskih komisarjev, ki so se že leta 1917 v državljanski vojni borili proti Finom. Sovjetske čete so zelo slabo oborožene in nosijo gumijaste škornje, ki so neuporabni za dolge potoke. Ker je sneg onemogočil letalske akcije, je civilno prebivalstvo za enkrat varno pred napadi iz zraka.

Finski vojniki so tudi ugotovili, da imajo sovjetske čete zelo slabe šotore. Zaradi tega Fini v primeru, če se morajo umakniti, premočnemu nasprotniku zaigajo svoje lesene kočice in druga zavetišča, če jih pa puste cele, namestijo v njih mine, ki takoj eksplodirajo, če se koča odpre. V zračnih borbah prvih dni je Finska izgubila svojega najboljšega letalca poročnika Mellina.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 7. dec. s. (Reuter). Finsko vojno poročilo pravi, da so finske čete odbile vse sovjetske napade. 80 sovjetskih tankov je bilo uničenih. Pri izvidniških poletih v okolici Pečenge sta bili sestreljeni dve sovjetski lovski letali.

Švedski list »Aftenbladet« poroča, da so Sovjeti doslej izgubili 20.000 mož, ki so deloma padli, ali pa so ranjeni ali ujeti.

Sovjetska premoč

London, 7. dec. i. Reuter javlja iz Helsinkov, da so sovjetske čete kljub junaški finski obrambi pridrinele do okrog 50 km globoko v Karelsko ozino. Sovjeti imajo tam na razpolago 7 divizij infanterije in 4 divizije tankov ter oklopnih avtomobilov. Zda pritiskejo sovjetske čete na strateško važno železniško progo, vodoč iz Uleaborga v južnozpadni smeri proti Rusiji.

Sovjetsko vojno poročilo

Moskva, 7. dec. s. (Tas). Štab leningrajskega vojnega okrožja javlja: Do večera 6. decembra so čete leningrajskega vojnega okrožja dosegle naslednje cilje: v okrožju Murmansk so napredovale do 35 km južno od Pečenge.

V okrožjih Uhta, Rebolji Porosozero in Petrozavodsk so na podlagi uspešnih bojov presekal glavno železniško progo ter stoji 60 do 65 km zapadno od meje. Na Karelski ozini je bila po artilerijski pripravi prebita glavna finska obrambna linija. V zapadnem delu okoli so sovjetske čete zasedle postajo in fort Ino ob Finskem zalivu ter so napredovale 9 km zapadno od mesta Ino.

Zaradi neugodnega vremena je izvedlo letalstvo samo izvidniške polete.

Finski radio ruskemu prebivalstvu

London, 7. decembra. AA. (Reuter). Finski radio je sredi izdal apel na rusko prebivalstvo. V apelu pravi, da si finski narod ne želi vojne s Sovjetsko Rusijo. Fini so mirni narod in edina njihova želja je živeti v miru s svojimi sosedi. Vaši očeti vam lahko pripovedujejo o junaških naporih finskega naroda in o bojih, ki so jih bili stoletja in stoletja zoper tirane. Ta vojna vam ne bo prinesla slave.

Finci niso bombardirali Murmansk

Helsinki, 7. dec. AA. (Reuter). Uradno demantirajo vesti, da bi bila finska letala letela večer nad Leningradom in bombardirala Murmansk.

Helsinki, 7. dec. s. (Havas). Zaradi slabe vidnosti je bila letalska aktivnost več-

raj zelo majhna. Sovjetska letala so izvršila bombne napade pri Pečengi na severu ter na mesto Pitkäranta ob Ladokem jezeru.

Kodanj, 7. dec. s. (Reuter). Potrjujejo, da so finska letala te dni bombardirala sovjetsko mornariško bazo Baltiski na Estonskem. Več hangarjev je bilo ob tej priliki baje zažganih.

Odlučni vojaki

Bern, 7. dec. AA. (Havas). »Basler National Zeitung« je dobila od svojega dopisnika iz Helsinkov tale dopis:

Vsi, ki so videli Fince na fronti, soglasno izjavljajo, da so izredno odlični vojaki in da imajo nenavadno sposobno vrhovno poveljstvo. Sovjetski poskus, da bi s tanki zmedli Fince, se je popolnoma izjalovil. Posebno hvalijo finski podvigi pri ponovnem zavzetju Pečenge, ker so finski oddelki morali v eni sami noči marširati 130 km daleč ter jim je to omogočilo, da so

Sovjete presenetili in jih v boju na nož potisnili nazaj in jih premagali.

Švedski prostovoljci

Stockholm, 7. dec. s. (Havas). Na Švedskem se še vedno prijavljajo tisoči prostovoljcev za službo v finski vojski. Vrše se javne zbirke za pomoč, ki imajo zelo velik odziv pri občinstvu. Mnoge rodbe so stavile svoje domove na razpolago za sprejem finskih beguncev.

Angleška in italijanska letala za Finsko

London, 7. dec. s. (Press Association). Angleška vlada je izdala finski vladi dovoljenje, da si nabavi v Angliji vojna le-

tala in drug vojni material. Dovoljenje velja zaenkrat za 30 vojnih letal, ki bodo vsa najmodrnejšega tipa, in sicer tako bombniki kakor tudi lovski letala.

London, 7. dec. s. (Reuter). Angleška letalska tvornica bodo poslale finski vojski v kratkem 20 lovskih letal, ki jih je naročila finska vlada.

Zaenkrat dobiva finska vojska vojni material še tudi iz Italije preko Nemčije, ni pa sigurno, če bo Nemčija prevoz še nadalje dopustila.

Posvetovanja nordijskih držav

Oslo, 7. dec. i. V norveški prestolnici je danes sestanek predstavnikov nordijskih držav in sicer Norveške, Švedske in Danske. Švedski zunanji minister Sandler je odpotoval že včeraj v Oslo, danski zunanji minister Munch je pa prisel danes.

MOSKVA GROZI TUDI BALKANU

Rumunija naj bi sklenila s sovjeti „baltiški pakt“ in bi morala izstopiti iz nevtralne balkanske zveze — Rumunija se bo branila, če bo napadena Italijansko svarilo Bukarešti — Moskovski očitki Turčiji

Moskva, 7. dec. s. (Reuter) List komunistične internacionale »Kommintern« je objavil včeraj dva članka, v katerih napada Rumunijo in Turčijo. Turčiji očita zvezo s pogodbami z Anglijo in Francijo. Pravi, da bi bila Turčiji potrebna pogodba s Sovjetsko unijo o medsebojni pomoči in da bi bila taka pogodba bistvenega pomena za mir in svobodno razvoj turške države. Pogorbo z Anglijo in Francijo tvori veliko nevarnost za neodvisnost Turčije.

O Rumuniji pravi list, da je položaj manjšin v Besarabiji posebno slab ter da obstoji možnost, da bi Sovjetska Rusija zahtevala, da se uredi vprašanje ruskih satiran'ih bratov v Besarabiji. Tudi Rumuniji zameri list da je sprejela angleško garancijo.

List tudi zahteva, naj Rumunija sklene s sovjetsko Rusijo sličen zavezniški pakt, kakor so ga sklenile baltičske države in naj izstopi iz nevtralne balkanske zveze.

Rumunski odgovor

Bukarešta, 7. dec. s. (Reuter) V zvezi z napadom organa komunistične internacionale na Rumunijo izjavljajo v rumunski vladni krogih, da Rumunija ne namerava spreminiti svojega nevtralnega stališča v okviru balkanske zveze. Če bo Rumunija napadena, se bo branila in vlada računa pri tem na podporo vsega rumunskega naroda.

Tudi moskovski radio grozi

Moskva, 7. dec. s. (Associated Press) Davi je tudi moskovski radio začel z napadi na Rumunijo ter jo opozarjal, da jo ustege doleteti usoda Finske, če ne bo poslušala sovjetskih nasvetov.

Italija in Balkan

Rim, 7. dec. e. V Padovi izhajajoči list »Corriere Padano« glasil maršala Balba, objavlja uvodnik pod naslovom »Italija in Balkan«, v katerem pravi med drugim:

Balkan, zlasti njegov zapadni del, gravitira po zgodovinskih in zemljepisnih zakonih k Italiji. To priznavajo vsi in zato mora danes vsak, ki želi, da pokaže tudi s delom, ne pa z besedami svoje stališče do italijanskih interesov, računati s tem, da ne bo oviral Italije na tem področju. Nadalje pravi list, da n ebo moglo ustvariti balkanskega bloka pod vodstvom Italije vse dotlej, dokler bo Rumunija nepopravljiva. Bukarešta bo morala najti način za sporazum z Madžarsko. Če do tega ne pride, bi lahko v kratkem nastala zelo neugodna prisotnost. Potem bodo zmanj želje, da se ohrani mir. Ni izključeno, da bi se neodvisni balkanski blok lahko formiral pod vodstvom Italije, toda ne na račun treh. Italija ima svoje interese v Sredozemskem morju kakor tudi na vzhodu v Sredozemskem morju. Zato se bo njena politika prizadevala z vsemi močmi, da se žrtvuje življenjskim interesom Italije. Vse drugo je samo priprava.

Avdičence v Sofiji

Sofija, 7. dec. e. Ministrski predsednik in zunanji minister dr. Kjossevanov je včeraj sprejel v avdienci nemškega poslanika Richthofna, grškega poslanika Diamandopolusa, angleškega veleposlani-

ka Rendella in novega slovaškega poslanika B. Saka.

Zanimive izjave Kjossevanova

Sofia, 7. dec. k. Znani francoski novinar Jules Sauerwein, ki vodi veliko politično anketo v balkanskih državah, je pred dnevi obiskal predsednika bolgarske vlade Kjossevanova. Sauerwein je predsednik pojasnil stališče Bolgarije takole:

Po obširni razlagi vseh političnih in gospodarskih problemov, ki se tičejo Balkana in Bolgarije se posebej, je Kjossevanov izjavil, da vodi Bolgarija odločno pacifistično politiko. Ne želi si konfliktov in jih ne izzivati, kajti v 60 letnem svobodnem obstoju je Bolgarija doživela štiri vojne, ki so imele za deželo usodne posledice. Bolgarija tudi ne računa s tem, da bi izkoristila težave svojih sosedov.

Bolgarija je praktično pokazala, da je za balkansko solidarnost, tako ob priliki izvajanja sankcij, čeprav je tvegala, da vzbudi nezadovoljnost Italije, ki je do Bolgarije že večkrat izkazala svoje simpatije in svoje prijateljstvo. Solidarna z drugimi balkanskimi državami je bila Bolgarija tudi na konferenci v Montreuxu in na konferenci v Nyonu.

Bolgarija je odklonila pristopev k balkanskemu paktu ob začetku tega leta zaradi istih razlogov, kot je odklonila sodelovanje pri tem paktu, ki je bil pakt sklenjen. Balkanski pakt predvideva obdržanje in skupno obrambo med vseh držav, ki so zveze neutilitarne pogodbi. Toda Bolgarija ne more prevzeti take obveze. Bolgarski narod se ne more odreči upanju, da bo dobil s pomočjo mirnih po-

gajanj tiste meje, ki jih je imel l. 1913.

Bolgarija se ne more znova odreči ozemlju, ki ji je pripadal toliko let in katerega izguba škodi njenemu gospodarstvu. Bolgarija ni izrabljala teritorialnih zahtev kot sredstvo za povzročanje nemirov. Izpolnila je vestno pogodbo Pomagala je pri korekturi mej v korist Madžarske in Turčije, medtem ko se njene meje niso korigirale. Bolgarija je ob vsaki priliki pokazala svojo miroljubnost in svoj evropski duh. Njeno stališče je jasno, odkrito in lojalno.

Glede nevtralnostnega pakta, o katerem se balkanske države očitno zdaj pogajajo, je treba ugotoviti, da zadevni predlogi bolgarski vladi še niso bili predloženi, niti bi bila Bolgarija doslej kako drugače pritegnjena k posvetovanjem.

Ko je Sauerwein še vprašal predsednika Kjossevanova, kakšno stališče bo zavzela Bolgarija, če bi prišlo do konkretnih pogajanj o nevtralnem paktu vseh balkanskih držav, je Kjossevanov odgovoril:

Bolgarija je pripravljena proučiti vsak tak predlog z željo, da prispeva k miru na Balkanu, toda s pogojem, da se računa z življenjskimi interesi bolgarskega naroda.

Japonci proučujejo položaj na Balkanu

Ankara, 7. dec. e. (Stefani) Zatrjujejo da ima obisk japonske delegacije, ki je priselila včeraj v Ankaru, namen proučiti težnje balkanskih držav in njihovo stališče do sovjetske Rusije zlasti po zaključitvi nemško-ruskega sporazuma. Vse kaže, da bo to proučevanje odločilno za to, kakšno stališče bo Japonska zavzela v bodočnosti napram paktu kominterne.

Italija za obrambo evropske civilizacije

Pred sklepi velikega fašističnega sveta, ki se sestane danes — Energičen odpor proti vsakemu sovjetskemu poskusu na Balkanu

Rim, 7. dec. e. Danes se v Rimu sestane veliki fašistični svet, ki bo, kakor pričakujejo, pojasnil stališče Italije do zadnjih dogodkov v svetu. Mislijo, da bo Italija ob tej priliki izrazila svoje protisovjetsko stališče, ki se je te dni pojavilo v italijanskem tisku, a smatrajo, da se Italija ne bo preveč angažirala v sporadu med Finsko in sovjetsko Rusijo.

Z zadovoljstvom so bile sprejete vesti o spremembi angleškega stališča napram politiki Italije. Listi beležijo pisanje angleških in francoskih listov, ki hvalijo

protisovjetsko stališče Italije, vendar italijanski tisk poudarja, da v Parizu in Londonu še vedno ne vidijo, da Italija s svojo politiko ne brani pozicije zaveznikov, temveč lastne ideje in načrte. Listi poudarjajo potrebo ustanovitve protikomunističnega bloka in zlasti naglašajo, da bi bilo v prvi vrsti potrebno korčati to nekoristno vojno na zapadu in združiti vse sile v obrambo evropske civilizacije. Zlasti se napoveduje energičen odpor proti vsakemu sovjetskemu poskusu na Balkanu.

Dragocene informacije

New York, 7. dec. s. (Reuter) Ameriški poslanec v Londonu Kennedy je dospel včeraj z rednim potniškim letalom iz Lisbone v New York, od koder nadaljuje potovanje v Washington, da poda predsedniku Rooseveltu poročilo o položaju v Evropi. Novinarjem je izjavil poslanik

Kennedy, da so informacije, ki jih prinaša svoji vladi, predragocene, da bi jih bilo mogoče pošiljati po kablu.

Washington, 7. dec. e. Vojni ataše Zedinjenih držav v Berlinu major Black je bil sprejet v avdienci pri predsedniku Rooseveltu. Vojni ataše Zedinjenih držav je imel na časa vojne na Poljskem priliko spoznati nastop nemške vojske. Smatrajo, da je predsedniku Rooseveltu podal poročilo o vojaški moči Nemčije.

Iz notranje politike

KAKŠEN BO NOVI VOLILNI ZAKON

Včeraj je ministrski svet v Beogradu razpravljajal o načelnih vprašanjih glede na volitve. Izvoljen je bil poseben ministrski odbor, ki bo predložil ministrskemu svetu osnutek definitivnega besedila volilnega zakona.

Načrt novega volilnega zakona določa tajno glasovanje s kroglicami. Postopek tega glasovanja je enak onemu, ki je bil običajen pred 6. januarjem l. 1929. Volile se bo po okrožjih, o katerih pa zakon samo določa, da morejo imeti od 360.000 do 440.000 prebivalcev. Na vsakih 40.000 prebivalcev pride po en poslanec. Poleg okrožnih kandidatnih list se vlagajo tudi državne kandidatne liste. Te liste mora podpisati 10 nosilcev okrožnih list, okrožne liste pa 100 volilcev iz dotičnega okrožja. Zakonski načrt vsebuje pooblastilo za ministrski svet, da z naknadno uredbo določi volilna okrožja. Beograd, Zagreb in Ljubljana tvorijo vsak zase volilna okrožja. Funkcijska doba izvoljene narodne skupščine traja 4 leta. Ukaz o razpustu narodne skupščine mora vsebovati tudi razpis novih volitev v najkasnejšem roku 3 mesecev po razpustu. Ostale določbe načrta volilnega zakona so v glavnem enake določbam dosedanjega deloma pa določbam volilnih zakonov iz dobe pred 6. januarjem.

AMNESTIJA ZA KAZNIVA DEJANJA OB OBČINSKIH VOLITVAH

V imenu Nj. Vel. Petra II. po milosti božji in ljudski volji kralja Jugoslavije so kr. namestniki na predlog pravosodnega ministra in na podlagi čl. 30 ustave kr. Jugoslavije sklenili podeliti amnestijo in sicer:

a) splošna amnestija za vse kazni izrečene o priliki občinskih volitev, in ki se kot takšne izreka po zakonu o občinah od 14. marca 1933 oziroma po zakonu o volitvah narodnih poslancev v narodno skupščino od 10. decembra 1931 s spremembami in dopolnitvami od 26. septembra 1931 in 24. marca 1933, in sicer za dejanja, ki so bila storjena do dneva objave tega ukaza, brez ozira na to, ali se sodni postopek začel, ali je v teku, in če se ni začel, da se tudi ne začne ali pa je izrečena sodba postala pravomočna ali ne.

b) O priliki te amnestije ostanejo v vseh primerih nedotaknjene pravice države in zasebnih zdravnikov do povračila škode.

c) Pravosodni minister bo reševal vsa sporna vprašanja, če nastane dvom, kake naj se izvaja ta ukaz.

d) pravosodni minister naj izvrši ta ukaz.

Pavle s. r.

dr. Stanković in dr. Perović s. s. št. 108.468, 1. decembra 1939, Beograd.

Pravosodni minister dr. Lazar Marković.

ZANIMIV ODMEV IZJAVE PREDSEDNIKA DHK

Splitški »Narodni list« piše: dr. Miha Jakovčević, glavni urednik »Hrvatskega dnevnika« in predsednik Društva hrvatskih književnikov je dal ljubljanskemu »Jutru« izjavo, katero je v potrdilo avtentičnosti tudi sam objavil v listu, čigar glavni urednik je on. V tej izjavi je tudi ta-le pasus:

»Mi se hrvatski književnici veselimo, da je v Hrvatsko zavladalo demokratski režim za slobodnim stompom. — Društvo hrvatskih književnikov je več po tradiciji med prvimi boreci za slobodno izražanje misli. Razumije se, da te promjene, koje nastanu u Hrvatskoj veoma zgodno djelovati na kulturni život i vi-še, što sada neće više biti ometana kulturna inicijativa nego će na područjima, na kojima je konstruktivna, biti sa svih strana ubrzana.«

Ta odstavek služi »Narodnemu listu« na daljšo polemiko, ki se konča z naslednjimi besedami: Sedanjí predsednik DHK ne govori o svobodni ustvarjanju, ampak o svobodni tisku. Svoboda tiska je pogoj za svobodno ustvarjanje, toda svoboda tiska je odvisna od političnih režimov, dočim je svoboda ustvarjanja odvisna od mentalitete ardeine, v kateri se svoboda ustvarjanja izvaja. Mi bi s veseljem pozdravili novi dvig stare tradicionalne zastave DHK, imeli bi to za velik dobiček konstruktivnega hrvatskega, ker pa globoko poznamo reakcionarno ardeino, v kateri naj bi se izvedla obnova te zastave, zato nam predsednik DHK opreži, ako temeljito dvomimo, da je s svojo izjavo dvignil tradicionalno zastavo DHK. Zdi se nam verjetne, da je samo elitni košček tradicionalne zdravice pred brati — Slovenci.

4.425.000 DINARJEV ZA JAVNA DELA V DALMACIJI

Banska oblast v Zagrebu je odobrila kredit v znesku 4.425.000 din za tehnična dela na področju banke izpostave v Splitu. 444.000 je določenih za kirurški paviljon državne bolnice v Splitu, 1.533.000 din za dela na zgradbi banke izpostave, 566.000 din za gimnazije v Splitu in 500.000 din za vodovod v Imotskem. Ostali krediti so dovoljeni za razna dela, ki se bodo izvršila deloma po raznih podjetnikih, deloma pa v režiji.

ZA ZENSKO VOLILNO PRAVICO

V nedeljo ob 10. dopoldne bo v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani zborovanje ženskih organizacij, ki bodo manifestirale na žensko volilno pravico. Enake zborovanje bo ob istem času v Narodnem domu v Mariboru.

